

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації

Нурієва Еміла Аллахверді огли

**«Модернізація механізмів публічного управління регіональним
розвитком в умовах суспільних трансформацій»**

яка подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії
з галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування
за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

1. Оцінка роботи здобувача у процесі підготовки дисертації і виконання індивідуального плану навчальної та наукової роботи

Здобувач Нурієв Еміл Аллахверді огли виконав у повному обсязі індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії. Освітня програма в обсязі 60 кредитів ECTS виконав у повному об'ємі. Здобувач успішно склав іспити з наступних дисциплін: Концептуальні засади розвитку публічного управління та адміністрування, Публічна політика, Управління суспільним розвитком, Концептуальні засади сучасного наукового пізнання, Етика та світоглядні засади наукової діяльності, Методологічне забезпечення досліджень публічного управління та адміністрування, Методологічне забезпечення освітньої діяльності, Управління проектами, Комунікативні аспекти діяльності дослідника, Основи наукового мовлення, Інформаційні технології у науковій діяльності, Іноземна мова в професійній діяльності дослідника публічного управління та адміністрування, Інформаційно-аналітична складова публічного управління, Глобальне врядування і між рівневі відносини у публічному управлінні, Демократія участі та комунікації в публічному управлінні та пройшов педагогічну практику.

У процесі навчання здобувач набув усіх компетентностей, теоретичних знань, вмінь і навичок, визначених Тимчасовим стандартом вищої освіти третього науково-освітнього рівня за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування. Всі заплановані види робіт були виконані своєчасно та на високому рівні. Здобувач плідно співпрацював з науковим керівником протягом усього терміну навчання в аспірантурі, демонструючи глибоке розуміння проблематики модернізації публічного управління в умовах суспільних трансформацій.

2. Обґрунтування вибору теми дослідження

В умовах глобалізації, демократизації та цифровізації суспільства відбуваються фундаментальні зміни в характері публічного управління регіональним розвитком. Якщо раніше ефективність управління визначалася переважно централізованим плануванням, галузевою спеціалізацією та прямими державними інвестиціями, то сьогодні ключовими факторами успіху стають багаторівневе врядування, мережева взаємодія стейкхолдерів, цифрові технології та здатність адаптуватися до динамічних змін зовнішнього середовища.

Традиційна модель управління, заснована на ієрархічній вертикалі влади, секторальному підході та адміністративних методах регулювання, демонструє свою неефективність в умовах децентралізації, посилення міжрегіональної конкуренції та зростання складності суспільних проблем. Виникає потреба у формуванні нової інтегрованої мережевої моделі публічного управління регіональним розвитком, яка забезпечить ефективну координацію між рівнями влади та стимулюватиме міжсекторне партнерство.

Актуальність проблематики посилюється необхідністю впровадження в Україні принципів багаторівневого врядування, які передбачають розподіл повноважень відповідно до принципу субсидіарності, розвиток горизонтальної співпраці між регіонами, створення ефективних механізмів координації політики на всіх територіальних рівнях.

Особливої актуальності проблеми модернізації публічного управління регіональним розвитком набувають в умовах збройної агресії російської федерації проти України, що завдала значної шкоди інституційній, економічній та соціальній інфраструктурі регіонів та вимагає формування адаптивної моделі управління для структурної модернізації системи публічного управління відповідно до європейських стандартів.

3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Тема дисертаційної роботи пов'язана з науково-дослідною роботою «Публічне управління в умовах глобалізації» (0116U007246), що виконувалась кафедрою публічної політики навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. У межах цієї НДР автором визначено основні напрями модернізації механізмів публічного управління регіональним розвитком та обґрунтовано концептуальні засади їх трансформації.

4. Особистий внесок дисертанта в отриманні наукових результатів

Наукова новизна одержаних результатів полягає у вирішенні

конкретного науково-прикладного завдання – теоретичному обґрунтуванні концептуальних засад та розробці практичних рекомендацій щодо модернізації механізмів публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій. Новизна наукових результатів конкретизується в таких положеннях:

уперше:

- розроблено модель інтегрованого багаторівневого врядування регіональним розвитком, яка на відміну від існуючої системи управління має вигляд мережевої екосистеми з синхронізованими вертикальними та горизонтальними зв'язками: центральний координаційний рівень забезпечує стратегічну синхронізацію; регіональні інноваційні хаби формують інтегровані команди управління; локальні центри розвитку реалізують спільні проекти; а також включає цифрову екосистему даних, систему контрактів регіонального розвитку між центром та регіонами і між регіонами та громадами, мережу горизонтальних міжрегіональних альянсів, що забезпечує перехід від паралельного функціонування інституцій до їх системної інтеграції;

удосконалено:

- концептуальні засади модернізації публічного управління регіональним розвитком шляхом обґрунтування синтетичної парадигми, що органічно поєднує постулати належного врядування (транспарентність, підзвітність, партисипативність), нового публічного менеджменту (результативність, ефективність, клієнтоорієнтованість) та нової регіональної політики (ендогенність, смарт-спеціалізація, мережевість), на відміну від домінуючих односторонніх підходів, що дозволило сформувати цілісне теоретичне підґрунтя для комплексної трансформації регіональних управлінських систем відповідно до викликів постіндустріального суспільства;

- систему індикаторів оцінювання ефективності публічного управління регіональним розвитком через інтеграцію традиційних економічних показників (ВРП, інвестиції, зайнятість) з індикаторами інституційної спроможності (якість стратегічного планування, координація між рівнями влади, цифрова зрілість), соціальної згуртованості (рівень довіри, громадська участь, інклюзивність) та екологічної стійкості (ресурсоефективність, стан довкілля), що дозволяє здійснювати комплексну діагностику регіональних управлінських систем відповідно до принципів сталого розвитку та належного врядування;

- механізми цифрової інтеграції інформаційно-аналітичного забезпечення публічного управління регіональним розвитком через розробку

архітектури єдиної інтегрованої системи на основі розподіленої мережі регіональних та місцевих інформаційних хабів, що забезпечують інтероперабельність даних між центральними, регіональними та місцевими органами влади, використання технологій великих даних для багаторівневого моніторингу та стратегічного планування;

дістали подальшого розвитку:

- типологізація зарубіжних моделей модернізації публічного управління регіональним розвитком через систематизацію європейського (багаторівневе врядування, субсидіарність, політика згуртованості), американського (менеджеріальний, результат-орієнтований) та азійського (державно-керований, технократичний) підходів з виокремленням їх концептуальних основ, інституційних механізмів та інструментів реалізації, що на відміну від описових компаративних досліджень дозволило обґрунтувати критерії вибору та адаптації кращих практик до специфічних умов унітарних держав пострадянського простору;
- наукове обґрунтування обмежень та ризиків використання зарубіжного досвіду модернізації публічного управління в українських умовах через виокремлення інституційних (незавершеність правових реформ, слабкість інституційної інфраструктури), ресурсних (обмеженість фінансових можливостей, дефіцит кваліфікованих кадрів), соціокультурних (низький рівень довіри, слабкість громадянського суспільства) та політичних (нестабільність, корупція, популізм) бар'єрів, що дозволяє обґрунтувати принципи селективної адаптації кращих світових практик з урахуванням національної специфіки та стратегічних пріоритетів розвитку;
- система принципів модернізації публічного управління регіональним розвитком через введення принципів адаптивності (здатність швидко пристосовуватись до змін зовнішнього середовища), інтегрованості (узгодженість управлінських впливів у різних секторах) та інклюзивності (забезпечення рівних можливостей для всіх територій та соціальних груп) як доповнення до традиційних принципів законності, субсидіарності та ефективності, що створює методологічну основу для формування гнучких, координованих та соціально справедливих систем регіонального управління в умовах невизначеності та турбулентності;
- теоретичні положення щодо застосування інноваційних форм публічного управління через обґрунтування доцільності впровадження мережових та кластерних моделей організації управлінської діяльності, технологій проєктного менеджменту, методології форсайту та цифрових інструментів взаємодії з громадськістю для підвищення ефективності регіональної політики в умовах обмежених ресурсів.

5. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Сформульовані у дисертаційній роботі наукові положення, висновки та рекомендації ґрунтуються на теоретико-методологічних засадах науки публічного управління, теорій багаторівневого врядування, нового публічного менеджменту, інституційної економіки. У роботі здійснено комплексний аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових джерел, використано широкий спектр загальнонаукових та спеціальних методів дослідження. Теоретичні положення підкріплені емпіричним аналізом статистичних даних, зарубіжного досвіду та результатів діагностики ефективності чинної системи управління. У цілому наукові результати, отримані в дисертації, є достовірними, науково обґрунтованими та доказовими.

6. Практичне значення одержаних результатів

Практичне значення одержаних результатів визначається тим, що основні положення та рекомендації дисертаційного дослідження можуть бути використані:

органами державної виконавчої влади – при формуванні та реалізації державної регіональної політики, розробці стратегій та програм регіонального розвитку, удосконаленні організаційно-правових механізмів публічного управління, впровадженні інтегрованої мережевої моделі багаторівневого врядування;

органами місцевого самоврядування – при розробці та впровадженні стратегій розвитку територіальних громад, формуванні регіональних інноваційних систем, розвитку міжмуніципального співробітництва, впровадженні інноваційних форм управління та цифрових технологій;

агенціями регіонального розвитку, громадськими організаціями, науковими установами – при налагодженні стейкхолдерської співпраці, впровадженні проєктів регіонального розвитку, розвитку цифрового врядування, формуванні міжрегіональних альянсів та мережевих структур;

закладами вищої освіти – при підготовці фахівців у галузі публічного управління та адміністрування, регіонального управління, публічної політики, розробці освітніх програм з управління суспільними трансформаціями.

Розроблена модель інтегрованого багаторівневого врядування та методичний підхід до оцінювання ефективності мають практичну цінність для підвищення результативності управління регіональним розвитком в умовах децентралізації, забезпечення конкурентоспроможності регіонів у глобальній економіці та досягнення цілей сталого розвитку.

7. Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах, опублікованих автором

Основні положення дисертаційного дослідження висвітлено у 6 публікаціях, з них 3 – у наукових фахових виданнях.

Статті у фахових наукових виданнях:

1. Е.А. огли Нурієв. Теоретичні засади модернізації публічного управління регіональним розвитком в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 5. С. 262-268.

2. Нурієв Еміл Аллахверді огли. Методологія дослідження модернізаційних процесів управління регіональним розвитком. *Наукові перспективи*. 2025. № 3 (57). С. 452-464.

3. Нурієв Еміл Аллахверді огли. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління регіональним розвитком. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 4(44). С. 362-373.

Статті в інших виданнях:

4. Еміл Аллахверді огли, Н. Організаційно-правовий механізм публічного управління регіональним розвитком. *Молодий вчений*. 2025. № 2 (133). С. 145-151.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Nuriev E.A. ogli. European trends in public administration modernization. *Реалії та перспективи розбудови правової держави в Україні та світі: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції*. Рієка, 2025. С. 234-238.

6. Нурієв Е.А. огли. Моніторинг ефективності як складова інформаційно-аналітичного забезпечення управління регіональним розвитком. *XVIII Міжнародна науково-практична конференція «Current problems of the development of science: trends and innovations»*. Осло, Норвегія, 2025. С. 456-461.

8. Апробація матеріалів дисертації

Основні результати дисертаційного дослідження обговорювались на засіданнях кафедри публічної політики, на міжнародних і національних науково-практичних конференціях, зокрема: VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Реалії та перспективи розбудови правової держави в Україні та світі» (м. Рієка, 2025 р.), XVIII Міжнародній науково-практичній конференції «Current problems of the development of science: trends and innovations» (Осло, Норвегія, 2025 р.) та інших наукових заходах.

9. Оцінка структури, мови та стилю дисертації

Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та доступно для сприйняття. Дисертація написана науковим стилем мовлення, структура дисертації відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

10. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Нурієва Е.А. «Модернізація механізмів публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій» повністю відповідає галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» та відповідає паспорту спеціальності 281 – «Публічне управління та адміністрування». Здобувачем повністю виконано освітню та наукову складову третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

11. Дотримання академічної доброчесності

На підставі вивчення тексту дисертації здобувача, наукових праць здобувача та Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com) встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

12. Результати обговорення та проведення презентації. Рекомендація дисертації до захисту

Здобувач представив основні результати своєї дисертаційної роботи на розширеному засіданні кафедри публічної політики ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна щодо попередньої експертизи дисертації (витяг з протоколу № 22 розширеного засідання кафедри публічної політики від 17.06.2025 року) у

формі презентації та наукової дискусії після її завершення. У рамках цього розширеного засідання було ухвалено одноголосно рекомендувати роботу здобувача Нурієва Е.А. «Модернізація механізмів публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

Головуючий на
розширеному засіданні
кафедри публічної політики,
доктор наук з державного
управління, професор,
завідувач кафедри публічної
політики ННІ «Інститут
державного управління»
Харківського національного
університету імені В.Н.
Каразіна

Вячеслав ДЗЮНДЗЮК